

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę. Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

BLOK TEMATYCZNY I**Pytania testowe**

1. Do dokonania kompensaty otrzymanej od kontrahenta zagranicznego faktury zaliczkowej wystawionej na poczet przyszłych dostaw towarów handlowych z należnościami od tego kontrahenta (rozliczenia w walucie obcej) zgodnie z UoR stosuje się kurs średni ogłoszony przez NBP z ostatniego dnia roboczego:
 - a) poprzedzającego dzień wystawienia faktury zaliczkowej.
 - b) poprzedzającego dzień wystawienia faktury podlegającej kompensacie z fakturą zaliczkową.
 - c) **poprzedzającego dzień kompensaty.**

2. W okresie od 1 kwietnia 2020 r. do 30 września 2020 r. Spółka Alfa prowadziła prace rozwojowe związane z opracowaniem oprogramowania komputerowego przeznaczonego na własne potrzeby przedsiębiorstwa. Oprogramowanie przyjęto do użytkowania 30 września 2020 r. i ujęto jako wartości niematerialne i prawne. W celu sfinansowania opracowania oprogramowania 1 kwietnia 2020 r. został zaciągnięty kredyt bankowy. Kredyt wraz z odsetkami został w całości spłacony 31 grudnia 2020 r. Przy ustalaniu wartości początkowej oprogramowania:
 - a) nie należy uwzględniać kosztów odsetek od zaciągniętego kredytu bankowego.
 - b) **należy uwzględnić koszty odsetek za okres od 1 kwietnia 2020 r. do 30 września 2020 r.**
 - c) należy uwzględnić koszty odsetek za cały okres korzystania z kredytu.

3. Zmiana metody amortyzowania środka trwałego w okresie jego użytkowania jest dopuszczalna zgodnie z:
 - a) **międzynarodowymi standardami rachunkowości.**
 - b) krajowymi standardami rachunkowości.
 - c) ustawą o rachunkowości.

4. Zgodnie z ustawą o rachunkowości udziały własne nabyte w drodze egzekucji wycena się w:
 - a) wartości nominalnej udziałów.
 - b) **cenie ustalonej w postępowaniu egzekucyjnym wraz z kosztami postępowania, które nie zostały spólcie zwrócone.**
 - c) wartości odszkodowania należnego dotychczasowym właścicielom.

5. Szacunki dokonane zgodnie z MSSF na dzień przejścia na MSSF:
 - a) **powinny być spójne z szacunkami dokonanymi na ten dzień zgodnie z wcześniej stosowanymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości.**
 - b) mogą nie być spójne z szacunkami dokonanymi na ten dzień zgodnie z wcześniej stosowanymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości.
 - c) powinny uwzględniać korekty odnoszące się do faktów i okoliczności zaistniałych od dnia przejścia do daty sprawozdawczej.

6. Zgodnie z ustawą o rachunkowości należności jednostki wyrażone w walucie, dla której Narodowy Bank Polski nie ogłasza kursu, wycenia się:
 - a) w kwocie wymagającej zapłaty.
 - b) po kursie tej waluty określonej na podstawie kursu kantoru, który prowadzi obrót tą walutą.
 - c) **po kursie tej waluty określonej w relacji do wskazanej przez jednostkę waluty odniesienia, której kurs jest ogłaszany przez Narodowy Bank Polski.**

7. Zgodnie z ustawą o rachunkowości zapłacone kary za opóźnienie dostaw zalicza się do:
 - a) **pozostałych kosztów operacyjnych.**
 - b) kosztów finansowych.
 - c) strat nadzwyczajnych.

8. Jednostka A dokonuje transakcji zamiany aktywów z jednostką B. W ramach transakcji jednostka A otrzymuje udziały w jednostce B w zmian za aktywa niepieniężne w formie aportu (ustalenie wartości godziwej jest możliwe, a transakcja nie ma znikomej treści ekonomicznej). Zgodnie z ustawą o rachunkowości - jednostka A, powstałą nadwyżkę wartości godziwej otrzymanych udziałów nad wartością bilansową przekazanych aktywów powinna ująć:
- na dobro kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny.**
 - jako przychody finansowe, jeżeli otrzymane udziały będą stanowić istotny składnik bilansu jednostki A.
 - jako przychody operacyjne, jeżeli transakcja ta posiada treść ekonomiczną.
9. Saldo Ma konta „Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów” informuje o tym, że:
- rzeczywista wartość towarów w cenie nabycia jest wyższa od ich wartości w cenie ewidencyjnej.
 - rzeczywista wartość towarów w cenie nabycia jest niższa od ich wartości w cenie ewidencyjnej.**
 - księgowanie jest błędne – na tym koncie nie może wystąpić saldo Ma.
10. Jeśli w styczniu 2021 r otrzymano od dostawcy potwierdzenie salda nieobejmujące odsetek za niedotrzymanie terminów płatności to utworzoną na dzień bilansowy 31.12.2020 r rezerwą na odsetki od zobowiązań niezapłaconych w terminie w stosunku do tego dostawcy:
- zawsze należy skorygować w pełnej wysokości odsetek.
 - należy skorygować ponieważ rezerwa na odsetki nigdy nie powinna być tworzona.
 - nie należy korygować jeśli jej wartość została ustalona w oparciu o warunki umowy z dostawcą.**
11. Zgodnie z ustawą o rachunkowości ujemny wynik ze zbycia akcji własnych spółka akcyjna zalicza do:
- wyniku lat ubiegłych.
 - kosztów finansowych.
 - kapitału zapasowego i/lub wyniku lat ubiegłych.**
12. W jednostce sporządzającej sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR umowy komisji rozliczane są w oparciu o:
- MSR 18 „Przychody”.
 - MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.
 - MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”.**
13. Zgodnie z MSSF 15 jednostka przenosi kontrolę nad dobrem lub usługą w miarę upływu czasu i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia oraz ujmuje przychody w miarę upływu czasu, m.in. jeżeli w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę, składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla jednostki:
- nie powstaje, a jednostce przysługuje egzekwowalne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.**
 - powstaje, a jednostce przysługuje egzekwowalne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.
 - nie powstaje, a jednostce przysługuje egzekwowalne prawo do pokrycia kosztów poniesionych w związku dotychczas wykonanym świadczeniem.
14. Zgodnie z ustawą o rachunkowości na należności od spółki postawionej w stan upadłości odpisu utraty wartości:
- nie dokonuje się jeżeli należność została zgłoszona syndykowi.
 - dokonuje się zawsze w pełnej wysokości należności.
 - można dokonać w niepełnej wartości należności, przy spełnieniu szczególnych warunków.**
15. Spółka z o.o., mająca status jednostki małej w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości, otrzymała po dniu bilansowym (ale przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego sporządzonego na ten dzień) informacje o dokonanej zwrocie przez jej Klienta partii wadliwych produktów o istotnej wartości. Spółka z o.o. wystawiła odpowiednie dokumenty, które dotyczyły dokonanej zwrotu produktów. Operacje korekty sprzedaży (dokonanej w poprzednim roku obrotowym) spółka z o.o.:
- powinna ująć w miesiącu wystawienia dokumentów korygujących sprzedaż, jako zdarzenia gospodarcze dotyczące bieżącego roku obrotowego.
 - powinna ująć w roku obrotowym, którego dotyczą, gdyż są to tzw. zdarzenia po dniu bilansowym.**
 - korzystając z uproszczenia dla jednostek małych, może wprowadzić je do ksiąg rachunkowych w roku obrotowym, w którym wystawiono odpowiednie dowody księgowe zewnętrzne.

16. Spółki A i B połączyły się. Połączenie rozliczono metodą łączenia udziałów. Spółka B przed połączeniem nabyła towary od spółki A za 25.000 zł (cena nabycia 24.000 zł), towary są w magazynie, zapłata nastąpiła. Zgodnie z ustawą o rachunkowości w wyniku połączenia nastąpi korekta in minus wartości:
- towarów w magazynie o 1.000 zł, przychodów ze sprzedaży towarów o 25.000 zł, wartości sprzedanych towarów o 24.000 zł.**
 - przychodów ze sprzedaży towarów o 24.000 zł, wartości sprzedanych towarów o 24.000 zł.
 - towarów w magazynie o 1.000 zł, przychodów ze sprzedaży towarów o 1.000 zł.
17. Skutki wyceny, dokonanej w związku z utratą możliwości kontynuacji działalności spółki z o.o. i utworzenia z tego tytułu rezerwy, zgodnie z ustawą o rachunkowości wpływają na:
- pozostałe koszty operacyjne.
 - koszty finansowe.
 - kapitał z aktualizacji wyceny.**
18. Przychody ze sprzedaży obiektu sportowo - rekreacyjnego będącego zakładowym obiektem socjalnym w spółce zajmującej się handlem towarami luksusowymi ujmowane są w księgach rachunkowych jako:
- przychody ze sprzedaży produktów.
 - przychody finansowe.
 - pozostałe przychody operacyjne.**
19. Ujemną wartość firmy powstałą w wyniku połączenia spółek, zgodnie z ustawą o rachunkowości:
- zawsze rozlicza się w czasie.
 - można rozliczyć jednorazowo.**
 - nigdy nie można rozliczyć jednorazowo.
20. Zgodnie z MSSF potencjalne akcje zwykłe są:
- akcjami lub udziałami zwykłymi, które zostały wyemitowane ale jeszcze nieopłacone.
 - instrumentami finansowymi lub inną umową, które mogą uprawnić ich posiadacza do objęcia akcji zwykłych.**
 - instrumentami kapitałowymi emitowanymi przez dłużnika na rzecz banku w sytuacji złamania przez jednostkę kowenantów kredytowych.
21. Zgodnie z MSSF 16 w dacie rozpoczęcia leasingu opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują m.in. zmienne opłaty leasingowe, które mogą zależeć od:
- zużycia przedmiotu leasingu (np. poprzez odniesienie się do roboczogodzin albo km).
 - poziomu osiągniętych korzyści ekonomicznych z przedmiotu leasingu (np. obrotów firmy handlowej realizowanych w wynajmowanym sklepie).
 - indeksu cen konsumpcyjnych.**
22. Jednostka sporządzająca sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości wdrożyła zasady rachunkowości zabezpieczeń. W październiku 20X6 roku spółka zawarła na warunkach rynkowych kontrakt terminowy forward na zakup USD. Celem kontraktu było zabezpieczenie przyszłego wydatku związanego z planowaną przyszłą transakcją zakupu materiałów. Kontrakt określony został jako instrument zabezpieczający w zabezpieczeniu przepływów pieniężnych. Przez okres trwania relacji zabezpieczającej, zyski lub straty z wyceny wartości godziwej tak określonego instrumentu zabezpieczającego, w części efektywnej:
- zalicza się do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego.
 - odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny.**
 - odnosi się bezpośrednio jako korektę wyceny pozycji zabezpieczanej.
23. Krajowe Standardy Rachunkowości stanowią, że dokonane wcześniej odpisy utraty wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w sytuacji gdy odliczenie w przyszłości strat podatkowych stało się prawdopodobne:
- mogą być zmniejszane.**
 - nie mogą być zmniejszane.
 - mogą być zmniejszane wyłącznie do zera.

24. W jednostkach sporządzających sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości, dla instrumentów o stałej stopie procentowej, efektywna stopa procentowa to stopa dyskontująca do wartości bieżącej związane z instrumentem finansowym:
- przysze przepływy pieniężne oczekiwane w okresie do terminu wymagalności.**
 - umowne przysze przepływy pieniężne w okresie do terminu wymagalności.
 - umowne przysze przepływy pieniężne w okresie do terminu następnego oszacowania przez rynek poziomu odniesienia.
25. W roku 20X1 nastąpiło połączenie spółki z o.o. ALFA i spółki z o.o. BETA (spółka przejmująca) rozliczane metodą nabycia. BETA, sporządzająca sprawozdanie finansowe zgodnie z UoR, na koniec roku 20X1 jako dane porównawcze wykaże:
- w bilansie i rachunku zysków i strat dane sumaryczne ALFA i BETA za rok 20X0.
 - w bilansie dane sumaryczne ALFA i BETA za rok 20X0 a w rachunku zysków i strat dane z rachunku zysków i strat BETA za rok 20X0.
 - w bilansie i rachunku zysków i strat dane z bilansu i rachunku zysków i strat BETA za rok 20X0.**
26. Zgodnie z MSR zmianą zasad (polityki) rachunkowości jest zastosowanie nowych zasad (polityki) rachunkowości dla transakcji, które:
- nie różnią się w swojej istocie od występujących poprzednio.**
 - różnią się w swojej istocie od występujących poprzednio.
 - wcześniej były nieistotne.
27. Składnik aktywów i rezerwę dotyczące odroczonego podatku dochodowego zgodnie z KSR 2:
- prezentuje się osobno po stronie aktywów i pasywów bilansu.
 - można kompensować zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości po spełnieniu określonych warunków.**
 - należy zawsze kompensować jeżeli są spełnione warunki określone przepisami KSR 2.
28. XYZ jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Zgodnie z MSSF 8, XYZ dostarcza w sprawozdaniu finansowym informacje dotyczące stopnia zależności od swoich głównych klientów. XYZ ujawnia ten fakt oraz łączną kwotę przychodów uzyskaną od każdego tego rodzaju klienta jeżeli przychody z tytułu transakcji z zewnętrznym, pojedynczym klientem stanowią:
- 10 lub więcej procent łącznych przychodów XYZ.**
 - 50 lub więcej procent łącznych przychodów XYZ.
 - 75 lub więcej procent przychodów jakiegokolwiek z segmentów sprawozdawczych XYZ.
29. Jednostka, która przyjęła do stosowania krajowe standardy rachunkowości, korzystała dotychczas z możliwości kwalifikacji umów leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi. W 2021 r. jednostka straciła prawo do skorzystania z tego uproszczenia. Przekwalifikowanie umów leasingowych jest praktycznie wykonalne, a ich skutki znaczące z punktu widzenia sytuacji finansowej jednostki. W tej sytuacji Jednostka powinna zaprezentować umowy leasingowe według zmienionych zasad począwszy od roku:
- 2021 (w tym dane porównawcze za rok 2020), a skutki finansowe odnieść w odpowiedniej części w wynik roku 2021 oraz zysk (stratę) z lat ubiegłych.**
 - 2022, a skutki finansowe odnieść w całości w wynik finansowy roku 2022.
 - 2021, a skutki finansowe odnieść w całości w wynik finansowy roku 2021.
30. Za rok obrotowy, w którym przez cały rok działalność jednostki była zawieszona, a jednostka dokonuje odpisów amortyzacyjnych, księgi rachunkowe tego roku:
- zamyka się.**
 - można nie zamykać.
 - można nie prowadzić.

Zadania sytuacyjne

Zadanie sytuacyjne 1

Założenia:

Spółka jest pośrednikiem w obrocie tranzytowym. Z tytułu pośrednictwa realizuje marżę w wysokości 30% ceny sprzedaży dostawcy w przypadku tranzytu rozliczanego. Transakcje obciąża VAT wg stawki podstawowej. Spółka nabyła u dostawcy towary o wartości 100.000 zł, które dostawca dostarczył bezpośrednio do odbiorcy. 25% dostawy zostało reklamowane, reklamacja została uznana, towary zostały zwrócone.

Spółka stosuje między innymi następujące konta:

- 200 – Rozrachunki z odbiorcami
- 210 – Rozrachunki z dostawcami
- 221 – VAT naliczony
- 222 – VAT należny
- 303 – Rozliczenie zakupu towarów
- 330 – Towary
- 335 – Towary poza jednostką
- 706 – Przychody ze sprzedaży usług
- 733 – Przychody ze sprzedaży towarów w tranzycie
- 738 – Wartość sprzedanych w tranzycie towarów w cenie nabycia
- 750 – Przychody finansowe
- 760 – Pozostałe przychody operacyjne

Dyspozycje:

Na podstawie informacji podanych w założeniach, w tabeli zamieszczonej w części przeznaczonej na **Rozwiązanie**, wpisać sposób ich odzwierciedlenia w księgach rachunkowych spółki, podając treść operacji, dowód na podstawie którego operacja zostanie ujęta w księgach oraz dekrety w sytuacji gdy opisana sytuacja dotyczy tranzytu rozliczanego.

Rozwiązanie wzorcowe:

Tabela Tranzyt rozliczany

Dowód i treść operacji zakupu/sprzedaży/reklamacji	Kwota	Dekretacja	
		Wn	Ma
1. Faktura od dostawcy za towary wysłane bezpośrednio do odbiorcy	100.000 23.000 123.000	303 221	210
2. PK wyksięgowanie wartości towarów dostarczonych bezpośrednio odbiorcy	100.000	738	303
3. Faktura dla odbiorcy za dostarczone towary	130.000 29.900 159.900	200	733 222
1. Faktura korygująca dostawcy	25.000 5.750 30.750	210	303 221
2. PK zwrot towarów	25.000	303	738
5. Faktura korygująca dla odbiorcy (25 000 + 30% = 32 500)	32.500 7.475 39.975	733 222	200

Zadanie sytuacyjne 2

Założenia:

Spółka komandytowa (sp.k.) prowadzi działalność gospodarczą polegającą głównie na doradztwie finansowo-gospodarczym. Z uwagi na osiągnięte parametry ekonomiczne, o których mowa w art. 64 ustawy o rachunkowości takie jak suma bilansowa (10 528 147 zł) oraz wielkość przychodów (25 925 147 zł), w poprzedzającym roku obrotowym 20XX, sp.k. była zobligowana poddać swoje sprawozdanie finansowe za bieżący rok obrotowy 20XX+1 badaniu przez biegłego rewidenta. W bieżącym roku obrotowym sp.k. osiągnęła następujące parametry ekonomiczne:

- suma bilansowa: 15 125 875 zł;
- wielkość osiągniętych przychodów: 30 524 150 zł;
- zatrudnienie: 35 osób.

Podczas badania sprawozdania finansowego spółki biegły rewident powziął informacje, wynikające z dokumentacji księgowej, o zdarzeniach gospodarczych, które zestawiono w tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie** zadania.

Dyspozycje:

1. Zaproponuj sposób ujęcia w księgach rachunkowych sp.k. podanych tam zdarzeń zamieszczając odpowiednie dekretacje w tabeli 1 wiedząc, iż sp.k. posiada następujący wykaz kont księgowych.
 - 030 – Długoterminowe aktywa finansowe
 - 090 – Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe
 - 130 – Rachunki i kredyty bankowe
 - 240 – Pozostałe rozrachunki
 - 400 – Koszty według rodzajów
 - 300 – Rozliczenie zakupu materiałów
 - 650 – Pozostałe rozliczenia międzyokresowe
 - 750 – Przychody finansowe
 - 800 – Kapitał podstawowy
 - 81-2 – Kapitał zapasowy
 - 81-3 – Kapitał z aktualizacji wyceny
 - 820 – Rozliczenie wyniku finansowego
2. Wykaż, przez wpisane w tabeli 2 słów **TAK** lub **NIE**, czy spółka będzie zobowiązana do sporządzenia oświadczenia na temat informacji niefinansowych? Odpowiedź uzasadnij powołując się na odpowiednie podstawy prawne.

Rozwiązanie wzorcowe:**Ad. 1****Tabela 1**

L.p	Nazwa operacji gospodarczej w roku badanym	Wn	Ma
1.	Wspólnicy – komplementariusze zgodnie ze zmianą umowy sp.k. w roku 20XX+1 są zobligowani do wniesienia dodatkowych wkładów: <ul style="list-style-type: none"> a) pieniężnych, b) w postaci pracy własnej (praca ta nie polegała na reprezentacji spółki i prowadzeniu jej spraw, za którą otrzymuje się od spółki wynagrodzenie) 	240 240	800 800
2.	Wniesienie (przelew bankowy) zadeklarowanych wkładów, o których mowa w pkt 1, w postaci środków pieniężnych na rachunek bankowy przez komplementariuszy	130	240
3.	Komplementariusz wniósł na poczet kapitału podstawowego wkład - pracę własną	400	240
4.	Pokryto stratę bilansową za 20XX r. w ciężar kapitału zapasowego	81-2	820

Rachunkowość finansowa

5.	Wytworzono znak słowno-graficzny i zarejestrowano go w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej wyceniając go na istotną wartość - 150 tys. zł	Ewidencja pozabilansowa	
6.	Dokonano pierwszy raz aktualizacji wyceny długoterminowych obligacji ewidencjonowanych w cenach rynkowych, wynikającej ze wzrostu ich ceny rynkowej	090	81-3
7.	Zgodnie z umową spółki wypłacono z rachunku bankowego należne odsetki od udziałów faktycznie wniesionych (spółka w 20XX+1 poniosła stratę). art. 53 Ksh - w związku z art. 103 par. 1 Ksh	I wariant 800 240 II wariant 800	I wariant 240 130 II wariant 130

Ad 2. Odpowiedź wraz z uzasadnieniem: (2 pkt za poprawną odpowiedź wraz z uzasadnieniem)

Spółka ma obowiązek (TAK) nie ma obowiązku (NIE)	UZASADNIENIE w tym podstawa prawna
NIE	nie spełnia kryteriów zatrudnienia oraz sumy bilansowej i wartości przychodów, o których mowa w art. 49b ust. 1 ustawy o rachunkowości za 20XX oraz 20XX+1 rok.

Zadanie sytuacyjne 3

Założenia:

W spółce produkującej maszyny włókiennicze, na które udzielane są 3 letnie gwarancje, wystąpiły w roku 2020 następujące zdarzenia gospodarcze:

1. Zarząd postanowił utworzyć rezerwę na restrukturyzację na kwotę 400.000 zł obejmującą:
 - a) przewidywane koszty zwolnień grupowych planowanych w roku następnym 100.000 zł,
 - b) koszty uruchomienia nowej produkcji 180.000 zł i
 - c) odszkodowanie dotyczące planowanego do zakończenia w roku przyszłym kontraktu, którego realizację przerwano w roku bieżącym 120.000 zł.
2. Analiza stanu końcowego zobowiązań z tytułu dostaw ujętych na koncie 200 Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami wykazała, że zobowiązania wynoszą 1.000.000 zł i obejmują: zobowiązania powstałe cztery lata temu 50.000 zł, zobowiązania leasingowe do zapłaty w roku następnym 50.000 zł, zobowiązania leasingowe do zapłaty za dwa lata 60.000 zł, przeterminowane zobowiązania wobec spółki zależnej powstałe rok temu 120.000 zł, zobowiązania bieżące wobec spółki zależnej 80.000 zł, pozostałe zobowiązania przeterminowane 270.000 zł, pozostałe zobowiązania podlegające zapłacie w roku następnym 240.000 zł, pozostałe zobowiązania podlegające zapłacie za dwa lata 130.000 zł.
3. Stan początkowy rezerwy na naprawy gwarancyjne udzielane nabywcom maszyn wynosi 500.000 zł. W roku bieżącym utworzono rezerwę na naprawy gwarancyjne w wysokości 300.000 zł. W roku bieżącym nie wystąpiły koszty napraw gwarancyjnych. Z łącznej kwoty rezerwy 800.000 zł w roku bieżącym kończy się okres gwarancyjny, którego dotyczy rezerwa na kwotę 200.000 zł, w roku następnym kończy się okres gwarancyjny, którego dotyczy rezerwa na kwotę 300.000 zł i za dwa lata kończy się okres gwarancyjny, którego dotyczy rezerwa na kwotę 300.000 zł.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości spółka prowadzi między innymi następujące konta:

- 131 – Rachunek bankowy
- 140 – Kredyt bankowy
- 200 – Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami
- 220 – Rozrachunki publicznoprawne
- 240 – Inne rozrachunki
- 270 – Zobowiązania finansowe
- 290 – Zobowiązania warunkowe
- 400 – Koszty działalności
- 490 – Rozliczenie kosztów wg rodzaju
- 640 – Rozliczenia międzyokresowe kosztów
- 750 – Przychody finansowe
- 755 – Koszty finansowe
- 760 – Pozostałe przychody operacyjne
- 765 – Pozostałe koszty operacyjne
- 840 – Rezerwy
- 850 – Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Dyspozycje:

Proszę, w tabeli umieszczonej w części przeznaczonej na **Rozwiązanie** przedstawić sposób ujęcia w księgach rachunkowych, operacji wynikających ze zdarzeń opisanych w założeniach. Proszę o podanie treści zapisu, kwoty i dekretu. **Jeśli zdarzenie nie podlega księgowaniu proszę to także wpisać.**

Rozwiązanie wzorcowe:

Założenie	Treść operacji	Kwota	Dt	Ct
1.	a) rezerwa na zwolnienia grupowe (nie spełnia wymogów)	100.000	x	x
	b) rezerwa na koszty uruchomienia nowej produkcji (nie spełnia wymogów)	180.000	x	x
	c) rezerwa na zerwanie kontraktu (spełnia wymogi)	120.000	765	840
2.	a) spisanie zobowiązań przedawnionych	50.000	760	200
	b) przeksięgowanie zobowiązań finansowych	110.000	200	270
3.	a) utworzenie rezerwy	300.000	490	640
	b) rozwiązanie rezerwy	200.000	640	490

Zadanie sytuacyjne 4

Założenia:

W latach 2020 i 2021 w produkcyjnej spółce akcyjnej wystąpiło między innymi pięć zdarzeń gospodarczych, których skutki zostały ujęte w księgach rachunkowych spółki w sposób przedstawiony w tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na *Rozwiązanie* zadania.

Dyspozycje:

W tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na *Rozwiązanie* proszę ocenić:

- 1) sposób ujęcia skutków wymienionych w tabeli zdarzeń - **przez obwiedzenie** podanych w kolumnie 2 tabeli słów „Poprawne” lub „Błędne”, uzasadniając odpowiedź,
- 2) czy zastosowane rozwiązanie **narusza** lub **zachowuje zasadę współmierności** lub **zasadę ostrożności** wpisując w kolumnie 3 przy każdym zdarzeniu zasadę, która została zachowana lub naruszona.

Rozwiązanie wzorcowe:

Zdarzenie gospodarcze i jego ujęcie	Ocena sposobu ujęcia	Naruszona lub zachowana zasada rachunkowości
1	2	3
<p>W roku 2020 otrzymano kredyt długoterminowy do spłaty w roku 2022, bank potrącił odsetki za cały okres. Spółka ujęła całe odsetki jako koszty finansowe roku 2020.</p> <p>Uzasadnienie zaznaczonej oceny: Ujęcie błędne, bo odsetki w 2020 r. powinny zostać ujęte w rozliczeniach międzyokresowych czynnych kosztów i rozliczane w okresie korzystania z kredytu i czerpania z tego tytułu korzyści.</p>	Poprawne Błędne	Naruszona zasada współmierności
<p>W roku 2020 r. na rachunek bankowy Spółki wpłynęły od jednego z odbiorców środki pieniężne na poczet produktów, jakie mają zostać wyprodukowane i dostarczone mu w styczniu 2021 roku. Spółka, środki uzyskane od tego odbiorcy ujęła w księgach roku 2020 jako przychody przyszłych okresów.</p> <p>Uzasadnienie zaznaczonej oceny: Ujęcie poprawne, bo wpływ będzie przychodem roku 2021 . <i>Akceptowalne rozwiązanie ujęcie w bilansie jako zaliczki na poczet dostaw</i></p>	Poprawne Błędne	Zachowana zasada współmierności
<p>W styczniu roku 2021 r. wystąpiły zasadne reklamacje dotyczące sprzedanych w styczniu produktów pochodzących z produkcji z grudnia roku 2020. Ustalono, że cała produkcja z grudnia była wadliwa. W magazynie pozostał jeszcze znaczny zapas tej produkcji. Spółka uznała, że konsekwencje tych reklamacji obciążą wynik roku 2021 .</p> <p>Uzasadnienie zaznaczonej oceny: Spółka powinna w księgach roku 2020 dokonać odpisu utraty wartości zapasu tych produktów w ciężar wyniku roku 2020.</p>	Poprawne Błędne	Naruszona zasada ostrożnej wyceny
<p>W roku 2020 dla celów podatkowych, zastosowano zerową stawkę amortyzacyjną dla nie zamortyzowanych w pełni środków trwałych. Rozwiązanie to zastosowano także dla celów bilansowych. Ze względu na grożące ryzyko straty za rok 2021 amortyzacji nie ujęto także w księgach roku 2021 .</p> <p>Uzasadnienie zaznaczonej oceny: Rozwiązanie podatkowe nie może stanowić podstawy do zaniechania naliczania amortyzacji księgowej.</p>	Poprawne Błędne	Naruszona zasada ostrożnej wyceny
<p>W roku 2020 w związku z opóźnieniem dostawy surowca wystawiono notę obciążeniową z tytułu kary umownej. Dostawca kwestionuje zasadność naliczenia kary. Radca prawny proponuje skierowanie sprawy na drogę sądową.</p> <p>Spółka nie ujęła w księgach tej noty.</p> <p>Uzasadnienie zaznaczonej oceny: Potencjalna kara nie stanowi niewątpliwego pozostałego przychodu operacyjnego, także należność z tego tytułu miałyby charakter wątpliwy.</p>	Poprawne Błędne	Zachowana zasada ostrożnej wyceny

Zadanie sytuacyjne 5

Założenia

Spółka Graf&Farba SA prowadzi działalność handlową i usługową w branży poligraficznej. Podstawowym zakresem działalności Spółki jest import i sprzedaż szerokiej gamy produktów dla drukarni. Spółka posiada własny magazyn i działający przy nim sklep. Ze względu na planowane rozszerzenie działalności podstawowej Spółka zawarła z Wykonawcą umowę na budowę nowego magazynu. Umowa przewidywała określone terminy zakończenia poszczególnych etapów prac, w tym również ostatecznego przekazania przedmiotu umowy Spółce. Na wypadek opóźnień wykonania prac umowa przewidywała karę dla wykonawcy, określoną w procencie ceny umownej za każdy pełny tydzień opóźnienia.

Polityka rachunkowości Spółki oparta jest na ustawie o rachunkowości i krajowych standardach rachunkowości. W grudniu 202X roku w Spółce miały miejsce zdarzenia, których ewidencyjne odzwierciedlenie przedstawiono w tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie**.

Spółka korzysta m.in. z następujących kont:

010 Środki trwałe
080 Środki trwałe w budowie
131 Rachunek bankowy
201 Należności od odbiorców
202 Zobowiązania wobec dostawców
206 Odpisy aktualizujące wartość należności
221 VAT naliczony
222 VAT należny
249 Pozostałe rozrachunki
330 Towary
340 Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów
520 Koszty sprzedaży
550 Koszty ogólnego zarządu
700 Przychody ze sprzedaży towarów
701 Wartość sprzedanych towarów
730 Pozostała sprzedaż
731 Koszty związane z pozostałą sprzedażą
750 Przychody finansowe
755 Koszty finansowe
760 Pozostałe przychody operacyjne
765 Pozostałe koszty operacyjne
833 Pozostałe rezerwy
840 Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Dyspozycje:

Proszę:

1. ocenić sposób ujęcia w księgach Spółki operacji wynikających ze zdarzeń zaprezentowanych w tabeli zaznaczając przez obwiedzenie odpowiednio słowa „prawidłowa” lub „błędna”.
2. uzasadnić każdą dokonaną ocenę, a w przypadku, gdy dekretną oceniono jako błędną proszę zaproponować prawidłową dekretną.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść zdarzenia – ocena dekretacji	Kwota	WINIE N	MA
1.	Spółka wystawiła fakturę za podnajem części powierzchni magazynowej swojemu stałemu odbiorcy spółce „Druki od A do Z” sp. z o.o. Kwota netto 10.000 zł VAT 23%	Dekretacja Spółki		
		10.000	201	730
	Ocena dekretacji: Prawidłowa / Błędna	Dekretacja prawidłowa		
		10.000	249	760
Uzasadnienie oceny: <i>Do ewidencji przychodu z tytułu najmu powierzchni magazynowej powinno być wykorzystane konto 760. Spółka nie prowadzi najmu nieruchomości w ramach swej podstawowej (statutowej)–działalności. Dodatkowo tego typu należności kwalifikowane być powinny jako pozostałe należności i rozrachunki ewidencjonowane być powinny na koncie 249 (ewentualnie prezentację na koncie 201 można uznać za prawidłową). Do pozostałych przychodów operacyjnych (art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy o rachunkowości) zalicza się przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki.</i>				
2.	Spółka od banku uzyskała nagrodę za korzystanie z jego usług – premię finansową w postaci środków pieniężnych w wysokości 100 zł dopisanych do stanu rachunku bankowego.	Dekretacja Spółki		
		100	131	750
	Ocena dekretacji: Prawidłowa / Błędna	Dekretacja prawidłowa		
		100	131	760
Uzasadnienie oceny: <i>Do ewidencji przychodu z tytułu premii powinno być wykorzystane konto 760 a nie 750, bo nie jest to przychód finansowy. Do pozostałych przychodów operacyjnych (art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy o rachunkowości) zalicza się przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki. Przychody finansowe nie zostały bezpośrednio zdefiniowane w ustawie, ale z art. 42 ust. 3 ustawy o rachunkowości można wnioskować, że przychodami finansowymi są kwoty uzyskane z posiadania, pożyczania lub sprzedaży aktywów finansowych. Otrzymana premia nie spełnia żadnego z tych warunków. Dlatego środki pieniężne otrzymane od banku za aktywność finansową i dopisane do stanu rachunku bankowego należałoby zaliczyć do pozostałych przychodów operacyjnych.</i>				
3.	Sprzedano 100 szt. form drukowych (płyt offsetowych). Towar został odebrany przez odbiorcę z magazynu. Spółka wystawiła fakturę: wartość netto towarów 300 zł; VAT 69 zł; Kwota brutto: 369 zł. Sprzedane płyty na koniec poprzedniego roku obrotowego zostały objęte odpisem aktualizującym wartość w wysokości 50% ich ceny nabycia. Cena nabycia płyt wynosiła 4 zł za sztukę.	Dekretacja Spółki		
		300	201	700
		69	201	222
		400	701	330
	Ocena dekretacji: Prawidłowa / Błędna w zakresie ujęcia rozchodu towarów	Dekretacja prawidłowa		
		300	201	700
		69	201	222
		200	340	760
Uzasadnienie oceny: <i>Do ewidencji przychodu z rozwiązanego odpisu aktualizującego powinno być wykorzystane konto 760 a nie 701. Zgodnie z ustawą odpisy aktualizujące zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych. Według MSR odpisy obciążają koszt sprzedanych zapasów. Podobnie jest w przypadku „odwrócenia odpisu”, a więc przywrócenia poprzedniej wartości zapasu - zgodnie z ustawą o rachunkowości takie zdarzenie stanowi pozostały przychód operacyjny, a według MSR 2 odwrócony odpis zmniejsza „koszt sprzedanych zapasów”. W treści zadania zaznaczono, że Spółka prowadzi księgi według polskich zasad rachunkowości.</i>				

Lp.	Treść zdarzenia – ocena dekretacji	Kwota	WINIE N	MA
4.	Wystawiono refakturę mediów dot. obiektu magazynowego na spółkę „Druki od A do Z” sp. z o.o. Kwota netto 200 zł; VAT 46 zł; Kwota brutto 246 zł	Dekretacja Spółki		
		200	201	730
		46	201	222
	Ocena dekretacji: <p style="text-align: center;">Prawidłowa / Błędna</p>	Dekretacja prawidłowa		
	200	249	760	
	46	249	222	
<p>Uzasadnienie oceny</p> <p><i>Do ewidencji przychodu z tytułu refaktury mediów dotyczących podnajmowanej powierzchni magazynowej powinno być wykorzystane konto 760. Dodatkowo tego typu należności kwalifikowane być powinny jako pozostałe należności i rozrachunki ewidencjonowane być powinny na koncie 249 (ewentualnie prezentację na koncie 201 można uznać za prawidłową).</i></p> <p><i>Do pozostałych przychodów operacyjnych (art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy o rachunkowości) zalicza się przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki. Refakturowanie kosztów jest de facto pośrednictwem w obciążeniu kosztami ostatecznego odbiorcy.</i></p> <p><i>Uwaga księgując fakturę za zakup refakturowanej usługi można pominąć konto rozliczenie zakupu – nie podawano tego konta w treści zadania.</i></p>				
5.	Na skutek niedotrzymywania umownych terminów przekazania etapów budynku magazynu Spółka wystawiła w listopadzie 202X roku wykonawcy notę obciążeniową z tytułu kar umownych w kwocie 20.000 zł. Wykonawca wpłacił kary umowne na rachunek bankowy Spółki 10 grudnia 202X roku. Inwestycja została przyjęta do ewidencji środków trwałych 30 grudnia 202X roku. Kara wpłynęła przed zakończeniem inwestycji, zatem Spółka skorygowała nakłady poniesione do dnia zakończenia inwestycji tj. wartość początkową środka trwałego.	Dekretacja Spółki		
		20.000	131	080
	Ocena dekretacji: <p style="text-align: center;">Prawidłowa / Błędna</p>	Dekretacja prawidłowa		
	20.000	131	760	
<p>Uzasadnienie oceny:</p> <p><i>Korygowanie wartości początkowej środka trwałego w budowie o kary umowne nie jest prawidłowe. Do ewidencji przychodu z tytułu kar umownych powinno być wykorzystane konto 760.</i></p> <p><i>Kary otrzymane za niedotrzymanie przez wykonawcę umownych terminów budowy środka trwałego jednostka zlecająca wykonanie inwestycji zalicza do pozostałych przychodów operacyjnych. Wynika to z przepisu art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy o rachunkowości stwierdzającego, że przez pozostałe koszty i przychody operacyjne rozumie się koszty i przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, w tym m.in. koszty i przychody związane z odszkodowaniami i karami.</i></p>				

Zadanie sytuacyjne 6

Założenia:

Pracujesz jako konsultant/ekspert w biurze rachunkowym ENIGMA prowadzącym usługowo księgi rachunkowe. Dostałeś zadanie oceny poprawności ujęcia księgowego czterech różnych sytuacji dotyczących różnych klientów biura. Poniżej opisano każdą sytuację i stanowisko zajęte przez księgowych biura prowadzących księgi rachunkowe klientów zgodnie z UoR. Oto wspomniane 4 sytuacje.

1. Prowadzenie ksiąg rachunkowych „KOWALSKI działalność gospodarcza” przejęto po innym biurze rachunkowym w roku w którym nastąpiło obowiązkowe przejście z podatkowej księgi przychodów i rozchodów na księgi rachunkowe. Stwierdzono, że dokonane przez poprzednie biuro rachunkowe otwarcie ksiąg rachunkowych nie jest poprawne. Wobec zbliżającego się terminu sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego księgowy ENIGMA poinformował właściciela firmy Jana Kowalskiego, że ma zażądać od poprzedniego biura dokonania stosownych korekt, których skutki zostaną ujęte w księgach firmy „KOWALSKI działalność gospodarcza” w roku następnym.
2. W lipcu 202X r. nastąpiło przekształcenie MALINA Spółka z o. o. w MALINA Spółka Akcyjna. Wymagane formalności wynikające z KSH zostały dokonane. Księgowa ENIGMY, prowadząca księgi rachunkowe tej spółki dokonała zamknięcia ksiąg rachunkowych spółki z o.o. na dzień 30.06.202Xr. i otwarcia ksiąg rachunkowych spółki akcyjnej na 01.07.202X r. oraz sporządziła sprawozdanie finansowe spółki z o.o. na 30.06.202X r. Zarząd spółki akcyjnej (pokrywający się z byłym zarządem spółki z o.o.) odmówił podpisania sprawozdania na dzień 30.06.202X r.
3. W grudniu 202X r. podpisano umowę przedwstępną z założycielami spółki z o.o. JANTAR na prowadzenie ksiąg rachunkowych tej spółki. Założyciele w grudniu podpisali u notariusza akt założycielski i opłacili gotówką opłatę notarialną. Z umowy spółki wynika zadeklarowany kapitał zakładowy 5.000,00 zł. Rokiem obrotowym będzie rok kalendarzowy. Wpis do KRS został dokonany w styczniu następnego roku. Księgowa otworzyła księgi rachunkowe na podstawie operacji dotyczącej wniesienia opłaty notarialnej.
4. Jan Jankowski prowadzący firmę „JANKOWSKI działalność gospodarcza” ustanowił przed śmiercią zarząd sukcesyjny. Firma ze względu na wysokość obrotów prowadzi księgi rachunkowe. W związku z śmiercią Jankowskiego kierowanie firmą przejął zarządca sukcesyjny, który potwierdził zamiar kontynuowania działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwo w spadku. Zarządca sukcesyjny polecił prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób ciągły. Księgowy na pytanie żony Jana Jankowskiego co do zamknięcia ksiąg rachunkowych na dzień otwarcia spadku stwierdził, że nie ma takiego obowiązku.

Dyspozycje:

Oceń, dla każdej sytuacji odrębnie (wg numerów założeń), poprawność rozwiązania przyjętego przez księgowych ENIGMA przez obwiedzenie słów Poprawne /Błędne w tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie zadania**. Odpowiedź uzasadnij. W przypadku zakreślenia **Błędne** zaproponuj rozwiązanie poprawne podając w każdym przypadku, jeżeli jest to możliwe, podstawę prawną

Rozwiązanie wzorcowe:

Nr założeń	Ocena działania (Poprawne / Błędne), uzasadnienie i ewentualne propozycja zmian, podstawa prawna
1.	<p>Ocena: Poprawne / <u>Błędne</u></p> <p>Uzasadnienia i ewentualna propozycja zmian</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Otwarcie ksiąg rachunkowych po przejściu z PKPiR nie jest poprawne. 2. Błędy dotyczą otwarcia ksiąg, stąd księgi muszą być skorygowane w roku, którego otwarcie dotyczy, na tej podstawie nie można sporządzić prawidłowego rocznego sprawozdania finansowego. 3. Korekt otwarcia musi dokonać biuro rachunkowe ENIGMA, eliminując wszystkie stwierdzone błędy dotyczące otwarcia ksiąg. <p>Podstawa prawna: <i>UoR, art. 19</i></p>
2.	<p>Ocena: Poprawne / <u>Błędne</u></p> <p>Uzasadnienia i ewentualna propozycja zmian</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Księgowa nie uzgodniła, z zarządem przekształconej spółki czy z tytułu przekształcenia nastąpi zamknięcie i otwarcie ksiąg rachunkowych, 2. Zarząd odmawia podpisania sprawozdania, co oznacza, że korzysta z prawa nie zamykania i nie otwierania ksiąg z tytułu tego przekształcenia. 3. Spółka przekształcona będzie zobligowana do sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego za cały rok 202X. <p>Podstawa prawna: <i>UoR, art. 12 ust. 3 pkt 1</i></p>
3.	<p>Ocena: <u>Poprawne</u> / Błędne</p> <p>Uzasadnienia i ewentualna propozycja zmian</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Z dniem zawarcia umowy zgodnie z KSH spółka stała się spółką w organizacji, 2. Księgowo dniem rozpoczęcia działalności i podstawą otwarcia ksiąg rachunkowych jest wniesienie opłaty notarialnej. <p>Podstawa prawna: <i>KSH art. 161 § 1 i UoR art. 12 ust. 1 pkt 1</i></p>
4.	<p>Ocena: <u>Poprawne</u> / Błędne</p> <p>Uzasadnienia i ewentualna propozycja zmian</p> <p>Do decydowania o ewentualnym zamknięciu ksiąg rachunkowych na dzień otwarcia spadku decyduje zarządca sukcesyjny, przy czym spełniony jest warunek, że działalność gospodarcza będzie kontynuowana przez przedsiębiorstwo w spadku, co oznacza, że nie ma obowiązku zamknięcia ksiąg.</p> <p>Podstawa prawna: <i>UoR art. 12 ust. 3d i ustawa o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej</i></p>

BLOK TEMATYCZNY II

Pytania testowe

1. Należność z tytułu kredytu, która pozostaje zaklasyfikowana do należności „straconych” przez 18 miesięcy, bank może przenieść do ewidencji pozabilansowej:
 - a) tylko wówczas, gdy zostanie ona umorzona lub ulegnie przedawnieniu.
 - b) **zanim zostanie ona umorzona lub ulegnie przedawnieniu, pod warunkiem, że została na nią utworzona rezerwa celowa równa kwocie należności pozostającej do spłaty.**
 - c) zanim zostanie ona umorzona lub ulegnie przedawnieniu, bez względu na wysokość utworzonej na nią rezerwy celowej.

2. Wzrost wartości rezerwy na ryzyko ogólne w banku spółdzielczym:
 - a) spowoduje zwiększenie rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi.
 - b) **spowoduje zmniejszenie rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi.**
 - c) pozostanie bez wpływu na poziom rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi.

3. Pożyczki i kredyty detaliczne bank klasyfikuje do danej kategorii ekspozycji kredytowych na podstawie:
 - a) **kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek.**
 - b) dwóch niezależnych od siebie kryteriów: (a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek, (b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.
 - c) kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

4. Fundusze własne w krajowej instytucji płatniczej to:
 - a) tylko kapitał założycielski, kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych.
 - b) **kapitał założycielski, kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych, niepodzielony zysk z lat ubiegłych, zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów.**
 - c) kapitał założycielski, kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych, niepodzielony wynik z lat ubiegłych, wynik w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, bez pomniejszenia o przewidywane do wypłaty dywidendy.

5. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa sporządza, na podstawie zapisów na poszczególnych kontach analitycznych, zestawienie obrotów i sald wykazujące rachunkową zgodność z księgą główną oraz obrotami dziennika:
 - a) **na koniec każdego dnia operacyjnego.**
 - b) w ostatnim dniu miesiąca.
 - c) w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego.

6. Biuro maklerskie, papiery wartościowe przechowywane w formie dokumentu wycenia według:
 - a) ceny nabycia.
 - b) **wartości nominalnej.**
 - c) wartości godziwej.

7. Zobowiązanie banku wygasa, gdy:
 - a) bank wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik zobowiązań finansowych lub jego część.
 - b) **obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł termin jego dochodzenia.**
 - c) oba powyższe.

8. Wynik finansowy netto spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej obejmuje m.in.
 - a) wynik na pozostałej działalności operacyjnej.
 - b) obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego, którego płatnikiem jest kasa.
 - c) **wynik operacji nadzwyczajnych.**

9. Prawo bankowe zobowiązuje, by w ramach wewnętrznego podziału kompetencji w zarządzie banku przyporządkować kompetencje w zakresie nadzoru nad:

- a) **obszarem rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, w tym kontroli finansowej.**
- b) obszarem rachunkowości, sprawozdawczości finansowej oraz dla celów statystycznych.
- c) obszarem rachunkowości i kontroli finansowej, w tym kontroli wewnętrznej.

10. Ekspozycje kredytowe o zerowej wartości bilansowej netto, które utrzymywane są przez okres co najmniej jednego roku w kategorii „stracone”:

- a) **moga być odpisywane w ciężar utworzonej na nią rezerwy celowej i przenoszone do ewidencji pozabilansowej do czasu ich umorzenia, przedawnienia lub spłaty.**
- b) są prezentowane w bilansie banku jako „Inne aktywa”.
- c) są obligatoryjnie przeklasyfikowane do kategorii „aktywa finansowe dostępne do sprzedaży”.

Zadania sytuacyjne

Zadanie sytuacyjne 1

Założenia:

W banku Strong w lutym 2020 r. wystąpiły zdarzenia gospodarcze przedstawione w tabeli umieszczonej w części przeznaczonej na **Rozwiązanie**.

Dyspozycje:

Proszę uzupełnić tabelę podając w niej dekretacje (zgodnie ze wzorcowym planem kont dla banków) operacji gospodarczych wynikających ze zdarzeń, które wystąpiły w lutym 2020 r. w banku Strong.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Założenia Treść operacji	Dekretacja		
		Kwota	Winien	Ma
1.	Bank spłacił odsetki od zaciągniętego w NBP kredytu lombardowego	1.000	1191 lub 119	1100
2.	Bank przełał środki z rachunku bieżącego Gminy Maciszki na rzecz jej kontrahenta, który posiada rachunek bieżący w innym banku	6.000	370	5011 lub 501
3.	Bank zasiłił kasę w gotówkę, pobierając środki ze swojego rachunku bieżącego w NBP	700.000	100	1100
4.	Bank udzielił kredytu w rachunku bieżącym spółce Aldona, stawiając środki do dyspozycji klienta	100.000	900	
5.	Bank pobrał z rachunku bieżącego spółki Aldona prowizję za udzielenie kredytu w rachunku bieżącym	1.700	270	812
6.	Pracownik zwrócił do kasy banku niewykorzystaną zaliczkę	1.400	100	550
7.	Bank na podstawie dyspozycji przedsiębiorstwa „Omega” przełał środki z jego rachunku bieżącego na rachunek zablokowany w celu zabezpieczenia płatności na rzecz przedsiębiorstwa „BAG”	36.000	270	271
8.	Bank naliczył odsetki:			
	a) od kredytu w rachunku bieżącym udzielonemu spółce Aldona	250	2790 lub 279	810
	b) od lokaty terminowej Gminy Maciszki	140	720	3791 lub 379
	c) z tytułu transakcji kupna papierów wartościowych z otrzymanym zobowiązaniem do odkupu	1.300	4090 lub 409	830

Zadanie sytuacyjne 2

Założenia:

W lutym 2020 roku w Banku Spółdzielczym miały miejsce zdarzenia, które przedstawiono w tabeli umieszczonej w części przeznaczonej na rozwiązanie.

Dyspozycje:

Proszę uzupełnić tabelę załączoną w części przeznaczonej na **Rozwiązanie** podając w niej dekrety operacji gospodarczych zgodnie z wzorcowym planem kont dla banków.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Założenia Treść operacji	Dekretycja		
		Kwota	WINIEN	MA
1.	Przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą zlecił realizację zlecenia płatniczego do innego banku na kwotę 20 000 zł z rachunku bieżącego.	20.000	270	501 lub 5011
2.	Urząd Gminy przekazał z rachunku bieżącego kwotę 5.000 zł na rachunek bieżący ZFŚS (rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia).	5.000	370	372
3.	Bank przekazał ze swojego rachunku bieżącego otwartego w innym banku darowiznę na Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy.	1.000	775	1200
4.	Bank przekazał ze swojego rachunku bieżącego otwartego w innym banku opłatę na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	18.300	753	1200
5.	Bank przekazał pracownikowi wynagrodzenie za pracę na rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy, prowadzony przez Bank, którego jest on pracownikiem.	4.250	551	274
6.	Bank dokonał naliczenia miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy.	42.323	652	553
7.	Na dzień bilansowy bank dokonał przeksięgowania na wynik finansowy następujących przychodów i kosztów : <ul style="list-style-type: none"> - koszty z tytułu odsetek od podmiotów niefinansowych, - przychody z tytułu odsetek od podmiotów niefinansowych, - koszty z tytułu prowizji od podmiotów finansowych, - przychody z tytułu prowizji od podmiotów finansowych, - przychody z tytułu rozwiązania rezerw celowych na należności /odpisów aktualizujących wartość, - odpisy z tytułu rezerw celowych na należności/odpisy aktualizujące wartość. 	148.300 225.800 13.800 15.000 124.100 132.200	650 810 650 802 860 650	710 650 702 650 650 760
8.	Bank odpisał w ciężar rezerwy celowej należność stanowiącą ekspozycję kredytową zaklasyfikowaną do sytuacji straconej i przeniósł ją do ewidencji pozabilansowej do czasu jej umorzenia, przedawnienia lub spłaty: <ul style="list-style-type: none"> - odpisanie należności w ciężar rezerwy celowej, - ewidencja należności straconej na koncie pozabilansowym, - ewidencja rezerwy celowej na koncie pozabilansowym 	10.000 10.000 10.000	248 9850 x	240 x 9851

BLOK TEMATYCZNY III

Pytania testowe

1. Zakład reasekuracji działu II stosujący ustawę o rachunkowości, ujemne różnice z tytułu aktualizacji wyceny lokat zaliczonych do kategorii udziały w jednostkach podporządkowanych, zakładając, że wcześniej ujął z tego tytułu dodatnie różnice w wyższej kwocie, ujmuje:
 - a) jako niezrealizowane straty na lokatach.
 - b) **w kapitale własnym w pozycji "kapitał z aktualizacji wyceny"**.
 - c) jako ujemny wynik z rewaloryzacji lokat.
2. Zakład ubezpieczeń działu I stosujący ustawę o rachunkowości, nieruchomości inwestycyjne:
 - a) wycenia wg dowolnej metody przyjętej przez siebie w zasadach (polityce) rachunkowości.
 - b) zawsze wycenia według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonej o wartość naliczonego na dzień bilansowy umorzenia, z uwzględnieniem trwałej utraty wartości.
 - c) **wycenia wg wartości godziwej jeżeli stanowią one aktywa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych.**
3. W zakładach ubezpieczeń koszty promocji produktów ubezpieczeniowych, zalicza się do:
 - a) **kosztów akwizycji.**
 - b) kosztów administracyjnych.
 - c) pozostałych kosztów technicznych.
4. Zakład ubezpieczeń ujemne różnice kursowe z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich ujmuje:
 - a) w kosztach finansowych.
 - b) w kosztach administracyjnych.
 - c) **w pozostałych kosztach technicznych na udziale własnym.**
5. Zakład reasekuracji aktualizuje, z zachowaniem możliwości weryfikacji uprzednio dokonanych zapisów, księgi rachunkowe co najmniej na koniec:
 - a) **każdego miesiąca.**
 - b) każdego kwartału.
 - c) okresu rozliczeniowego z cedentem.
6. W publicznej uczelni wyższej książki, tworzące zbiory biblioteczne, traktuje się jako:
 - a) materiały.
 - b) **środki trwałe.**
 - c) wyroby gotowe.
7. W parku narodowym strata netto roku sprawozdawczego, w księgach rachunkowych roku następnego, powinna zostać przeksięgowana na:
 - a) **zmniejszenie funduszu statutowego.**
 - b) zmniejszenie funduszu zapasowego, a gdy nie jest on wystarczający, na zmniejszenie funduszu statutowego.
 - c) rozliczenie wyniku finansowego, aby było możliwe pokrycie jej z zysku lat następnych.
8. Mienie stanowiące wyposażenie przekazane przez organ wykonujący funkcje organu założycielskiego w formie użyczenia może być wykazane jako składnik aktywów w sprawozdaniu finansowym:
 - a) uczelni publicznej.
 - b) **instytucji gospodarki budżetowej.**
 - c) instytucji kultury.
9. Ewidencją na koncie 962 „Wynik na pozostałych operacjach” mogą być objęte :
 - a) operacje związane z zapłatą odsetek od obligacji komunalnych.
 - b) **operacje powstałe w związku z wykonywaniem budżetu, ale nie mające charakteru kasowego.**
 - c) należny za poprzedni rok zwrot z urzędu skarbowego nadwyżki VAT- naliczonego nad VAT- należnym.
10. Państwowa jednostka budżetowa ustalając zasady umarzania lub amortyzacji środków trwałych:
 - a) ma wyłącznie możliwość przyjęcia stawek określonych przez dysponenta części budżetowej.
 - b) **może przyjąć stawki określone w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych albo stawki określone przez dysponenta części budżetowej.**
 - c) nie może przyjąć stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych bo nie jest podatnikiem tego podatku.

Zadania sytuacyjne

Zadanie sytuacyjne 1

Założenia:

W tabeli zamieszczonej w części przeznaczonej na **Rozwiązanie** podano 10 różnych operacji jakie miały miejsce w gminie .

Dyspozycje:

1. Proszę zadekretować operacje podane w tabeli.
2. Proszę ustalić wynik wykonania budżetu gminy i wskazać czy oznacza on nadwyżkę czy deficyt budżetu gminy.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad 1.

Lp.	Treść operacji	Kwota w zł	Dt	Ct
1.	WB – wpływ środków pieniężnych z tytułu dotacji na zadania zlecone, których realizacja nastąpi w następnym roku budżetowym	480.000	133	909
2.	WB - wpływ środków pieniężnych z tytułu sprzedaży obligacji komunalnych	350.000	133	260
3.	W grudniu naliczono odsetki od zaciągniętego kredytu bankowego, które stanowić będą wydatki następnego roku	30.000	909	134
4.	WB – wpływ środków pieniężnych z tytułu subwencji, które zaliczane będą do dochodów następnego roku	770.000	133	909
5.	PK – ujęcie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego	280.000	903	904
6.	Przebieganie dochodów budżetu gminy na koniec roku budżetowego – saldo konta 901 – „Dochody budżetu”	750.000	901	961
7.	Przebieganie wydatków budżetu gminy na koniec roku budżetowego – saldo konta 902 – „Wydatki budżetu”	980.000	961	902
8.	Przebieganie salda konta 903 – „Niewykonane wydatki” na konto 961 – „Wynik wykonania budżetu”	40.000	961	903

Ad 2.

Wynik wykonania budżetu odzwierciedla saldo konta 961 – „Wynik wykonania budżetu”. Po zaksięgowaniu operacji 6,7 i 8 wynosi: $980.000 + 40.000 - 750.000 = 270.000$ i oznacza **deficyt** budżetu gminy.

Zadanie sytuacyjne 2

Założenia:

Asystent biegłego rewidenta Artur Dokładny uczestniczy w badaniu sprawozdania finansowego za 20XX r. zakładu ubezpieczeń *Twoje życie w naszych rękach SA* (dalej: zakład), prowadzącego działalność w dziale I. Zakład sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości.

W ramach badania Artur Dokładny stwierdził fakty wyspecyfikowane w Tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* oraz sformułował na ich podstawie wnioski, które chce przedstawić kluczowemu biegłemu rewidentowi, jako wymagające uwzględnienia w przedłożonym do badania sprawozdaniu.

W związku z koniecznością przygotowania się na spotkanie z Komitetem Audytu kluczowy biegły rewident poprosił Artura Dokładnego o spotkanie, na którym planowane jest omówienie poczynionych ustaleń i przygotowanie ostatecznego stanowiska.

Dyspozycje:

Na podstawie informacji zawartych w *Założeniach* należy w Tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* ustosunkować się do stwierdzonych przez Asystenta biegłego rewidenta faktów poprzez obwiedzenie właściwego wyrazu oraz podać treść korekty, o której wprowadzenie powinien wnioskować kluczowy biegły rewident do zarządu zakładu. W przypadku jeśli uznasz, że zakład przyjął właściwe rozwiązanie w opisie korekty wpisz „brak”.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Fakty ustalone przez Asystenta	Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań (dobre / złe)	Opis proponowanej korekty
1.	Mając na uwadze panującą pandemię związaną z Covid-19, zakład zakupił 2 respiratory, które przekazał jednemu z miejscowych szpitali. Powyższa darowizna wpisuje się w politykę prowadzonej działalności prewencyjnej, na której finansowanie zakład utworzył odpowiedni fundusz (fundusz prewencyjny). Zakład koszty zakupionych respiratorów wykazał jako pozostałe koszty techniczne na udziale własnym.	Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań: DOBRE / <u>ZŁE</u>	Opis proponowanej korekty W przypadku jeśli zakład ma utworzony fundusz prewencyjny, koszty prowadzonej działalności prewencyjnej powinien finansować z tego funduszu, a nie odnosić w wynik finansowy
2.	Zakład najwięcej umów ubezpieczenia zawiera za pośrednictwem agentów ubezpieczeniowych, którzy mają możliwość inkasowania od ubezpieczających pierwszej składki. Zakład księgując składkę z zawartych umów ubezpieczenia (w tym tych, w przypadku których ubezpieczający opłacił pierwszą składkę agentowi), ewidencjonuje składkę przypisaną brutto–i wykazuje ją w pełnej kwocie jako należność od ubezpieczających.	Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań: <u>DOBRE</u> / ZŁE	Opis proponowanej korekty brak
3.	Zakład posiada 80% udziałów w Spółce Usługi serwisowe SA. Zakład wycenia te udziały metodą praw własności.	Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań: <u>DOBRE</u> / ZŁE	Opis proponowanej korekty: brak

4.	<p>Zakład w swoim portfelu inwestycyjnym posiada obligacje komercyjne, które zakwalifikował do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. W związku z koniecznością wyceny dla celów wypłacalności wszystkich aktywów wg wartości godziwej zakład, powołując się na art. 4 ust. 1b ustawy o rachunkowości, przyjął w swoich zasadach (polityce) rachunkowości, że również na potrzeby sprawozdawczości statutowej będzie stosował tę samą metodę wyceny, czyli wartość godziwą, aby nie wykazywać zbędnych różnic.</p> <p>Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań: DOBRE / <u>ZŁE</u></p> <p>Opis proponowanej korekty: Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności dla celów rachunkowości należy wyceniać wg skorygowanej ceny nabycia. W tym przypadku nie ma możliwości powołania się na art. 4 ust. 1b ustawy o rachunkowości.</p>
5.	<p>Ze względu na niskie stopy procentowe zakład za posiadane wolne środki finansowe nabył nieruchomość, którą przeznaczył na cele inwestycyjne. Zakupioną nieruchomość zakład wycenia wg wartości rynkowej</p> <p>Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań: DOBRE / <u>ZŁE</u></p> <p>Opis proponowanej korekty: Zakład nie ma możliwości wyceny wg wartości rynkowej. Nabyte nieruchomości powinny zostać wycenione wg ceny nabycia pomniejszonej o naliczone umorzenie</p>
6.	<p>Zakład ceduje część swojego ryzyka ubezpieczeniowego na podstawie umowy z Reasekuratorem A. Z rachunku technicznego stanowiącego podstawę do rozliczeń z reasekuratorem wynika, że jedną z pozycji do rozliczenia jest prowizja reasekuracyjna. Zakład wykazał ją jako poniesiony koszt w ramach kosztów działalności ubezpieczeniowej.</p> <p>Twoja ocena przyjętych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań: DOBRE / <u>ZŁE</u></p> <p>Opis proponowanej korekty: W przypadku jeśli zakład jest cedentem, prowizja reasekuracyjna jest dla niego przychodem. Powinna więc być wykazana jako zmniejszenie kosztów działalności ubezpieczeniowej</p>